КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕН КЪАХЬЕГАМХОША ТОЬАМЦА БЕЛГАЛДАЬККХАР

КОММУНИСТИЧЕСКИ КЪАХЬЕГАМА ЦІЕЙ

Шинарин, 15 апрель, 1969 шу
№ 45 (4492).
Мах 2 кап.

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союзан Коммунистически партин Нохч-ГІалгІайн обкоман, Нохч-ГІалгІайн АССР Лакхарчу Советан Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

1923 ШЕРА ДУЬЙНА АРАДУЬЛУ

МАССЕ А МЕТТЕРА...

Берриге мехк — массе а меттера — арабаьлла 12 апреле коммунистически субботник де.

Эггара хьалхарча коммунистически субботника 50 шу дузачу ден сийна къахьегама вахте эттар Советски мехка болхлой класс, колхозни ахархой, советски интеллигенци, Советски Эскара тІемахой, дешаш бола кагирхой. Ах бІаь шу хьалхагІа цу дийнахь балха ха чаккхьынначул тІехьагІа болх бе лаьрхІача коммунистий йоккха йоацача группа почин таханарча дерригача халкъа юкъерча цІей юкъиг а хиина хІаьттай. Корда дІадолладьча гІулакхах Сийлахь йоккха почин дьаха цІа тхалай Владимир Ильич Ленина.

ХІаьта цу дийнахь оагІув оагІох а теха парте ветеранашеи комсомольцашеи, юкъьанцарча пятилеткай турпалаша а вахара юкъеболхача къонача энтузиасташа а къахьегар—Владимир Ильича хийттар эггара дикагІа баькъеш доладелла. Дерригa советски халкъа ленински васкетаита тешаме хилар, партин халкъа моаххаз санна чІоагІа вІашагІдоаллаш хилар къьхта хьахьрхаш дар юбилейни Ерригсоюзни субботник.

«Пятилетка фонде воашкара доагІа дакъа лоацарга вай, къахьегама овсарле эггара лакхагІа боарамга кхоачаергъа вай» — уж дешаш лагахьа а доладелла къахьайгар советски наха, шоай мехка экономически низ чІоагІ а беш, шоай дьисара дьахта тоадеш а хоадеш а.

(ТАСС).

КРЕМЛЬ, 1969 ШЕРА 12 АПРЕЛЕ...

ВІаьстин юкъе кхаьчачІа хьежача малхо кхы а дукхагІа куц долаш, хозагІа хетайоллийтар Московски Кремль. Шудухьа 12 апреле Іуйранна укхаза шина хІара сахьт Кремлъ тІатІа чІоагІагІа цецвоахар шиа хозалца. ЦхьабакъДа, дукха дар цига керда кІамаш а. Дей башхелонах дуцар цар. Цига, столицана юкъе, къаьстта чІоагІача низаца ходора Деххено доаха се, юбилейни Ерригсоюзни коммунистически субботника беттаду пха.

В. И. Ленин ведаьиж бола беши ланнача правительства здание оагІонга доллача цІача хІаьла гІа—ленински дешаш: «Коммунистически къахьегама котбаьарга кхоачаргьа вай». ЦІа бос лепаш лозунгеш, плакаташ йэр кхьача моттигашка а. Цар гІахьекаб Ленина санна болх барь, дешара; лакарь, В. И. Ленин вайна дайнаьча день 100 шу дизарга дыте доагІача тайпара цецкъадехара 12 апреле субботнике хьизар ца кхоаш къахьегара хьекхаьнаш, гойтарь.

Кремлевски субботника бахка бІаьи нах чуйьнар Спасски, Боровицки, Троицки коанеІараша. Уж бИ СССР Лакхехьерча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, Кремла территоре тІарча музейи, кхыча учреждений болхлой.

В. И. Ленин даьІака памятника юкъе гулбелар беррига а. Из исторически моттиг я. Цу меттоаш лакъе ляьлла Владимир Ильича 1920 шера 1 мае хиннача Ерригсоюзни субботнике.

— Оаш соге хьежаш са да лелар,—аьлад цу хана Ленина цига тІахьожаш бераша.

Кремла территори цІенъеш бар ВЦИК-ен совнаркомен болхлой. Цар ца цхьана болх беш хиннача Владимир Ильичагара къайна соа хало цу еига дийхачул тІехьагІа цо аьллад:

— Со а ва Кремле, оахаш, са а дІэ ухказа лакъе лаяа...

Ах бІаь шу дІадахнад цу дийнахь дена. Коммунистически субботника ах бІаь шу дизара юбилей шерра белгальяккхай мехко. Даьхен массе мІенге маллаоаш болча наха къахьийгар шера оаш хинал хьалха кхоачашъеча моашара доаггІаш долла дакъа лацар духьа, социалистически пачхалкъеи низ дІало чІоагІдар духьа.

Спасски башне тІарча сахьато ийс сахьт дельйна гургал а теха. Кремлевски куранташа беттача гургала хоаш духовой оркестра оаза вІашагІъяйнача хана Кремлерча субботнике дакъа лоацараш шоай болх беча моттигашкахьа бовлабелар. Цар шелдавах эшаш лорадеш тахка тхьопронгаш дІайолхар, сомий гаман [illegible] цІенйоп, карта баьер дахкхар, [illegible] секх бригада [illegible] [illegible] гоннахьара майдаи дІанъели. Тайнакиш беша, кремлевски гуана [illegible] лелаш наж тоар бе йолхаш белам. [illegible] силкенш а болаш Кремлевски борт юке дІанхувеар ловдиса лоан шал. Карта тІа а. Москва-хигахьарча оагІорахье беппеш тІа а къахьегар «Къокъенияар» бІаьстанара дуеш я «паччахьа-боккха топ» «Паччахьа-гургале». Доа дІебаьаккхар хоеча корсамаш тІара а.

Массеш сахьата хилар субботник Московски Кремла. Цига даьъа лоецаш хиннарех цхьанена а дІаккха чаьлдагаш из бар гІоалоакхаш хилар.

И. ГЕРАСИМОВ,
Б. ЛУКЬЯНОВ.
(ТАСС корр.).

Москва, 12 апреле.

АЙДЕННАЧА ХЬИНАРЦА

Іуйрийна ворхІ сахьат даьлла ха. БІаьш болхлой гуллуш латт «Красный молот» завода керттерча хьалхашка уллача майдан тІа.

Гаьина дІахоаш, бохклой деган урауттадеш ек оркестр. Іуйре дика хийла ялаш, къахьегама локхача цІейца хаьхъала буцаш вІаши моартал хетт красномолотовцаша. Массанахьа хоза кийчдаь хьалтеха лозунгаш, плакаташ, байракхаш а гуш.

Іуйрийна Ю сахьат даьлча гІоне хІара ши сахьат массаза довл радиогазето цехий коллективашта карегІдаьмачох хоам бора, цедашка ценгазеташ арадуьлар. Делкъийга хІама дуича сахьата боллюшта хьалхашка къамельаш дар М. Ю. Лермонтова цІерагІча драмтеатра артисташа Оглоблиней Кукливов. Лакшна образ дьахтоллаш шоаш бахча балхаа лаьма дийнар цар.

Цхьаккха цех къоастие доацаш массане дика къахьийгар завода болхлоша. Субботнике арца воалаш сагі висаьзар. Цу дийнахьа 100 эзар сома пачхахьалкхена продукци елар цар. ДикагІа къахьийгарашта юкъе къоастабе боагІаш бе шоай ворхІ шозза тІехкхоачанаьа № 15 болча цеха котлаьшикаш комсомолец А. Зюбенков коммунист А. Шлыкова. 200 процент шиа деша норма кхоачашйир 11 цеха токарь-расточника В. Кожурова.

Шоаш тІаийна хана дехархар кхоачашдаь балданчул тІехьагІа завода коа, салоІеш лоак дІанйир болхлоша.

С. ШАДИНА.

БЕРРИГАШ ЦХЬОАГІА АРАБАЬЛАР

Наьсаре района беррига къахьегамхой арабаьлар цу дийнахь коммунистически субботника. Іуйрийна ворхІ сахьат даьлча, хьин санна, болх бе болалар беррига промышленни предприятеш: Акрнои ГІвауга цІерагІара «Электроинструмент» завод, мельзавод, хлебозавод, кирпичин завод, ПМК-432. Цу дейча эза сийна цу предприятешка къахьегачар мехка яла лаьокІа продукци 7 эзар сома мехла а.

Юстара хилаьзар цу ловрдІамеча мероприятеш юртбоалакха къахьегамхой а. Райончара совхозашка арабаьлар механизаторш. [illegible] сирралла еоцаш [illegible] тракторий татиш. Шоаш дІара хоачалаьдар цу дийнахь механизатораша.

Ерригача райончара цу дийнахь коммунистически субботника арабаьлар 30 эзар совгІа саг вар. Царна юкъе 16 эзар школий, техникума, училищай дешархой а болаш. Цул совгІа лакхерча класснашара 350 дешархой районни центрера шина 500 сагі хилар «Экажевский» совхоза хортодаш хорочча къахьегаш.

Иштта барт тайна чаккхдаьккхар къахьегама шоашкахьа наьсаревна.

Цу дийнахь шоаш даьккха ахча пятилетча фонде дІачудехка лаьрхІа Наьсаре райони къахьегамхоша.

Х. ВИСИТОВ.

ЦХЬАККХА А ЮСТАРА ВИСАНЗАР

12 апреле хиннача хьалла сомал хар Сунжара станица. Сатассане группах улишарна тІоаде хьал-Іай аха болабеннача карирлой валаш. дуккхача хьалха гІерта яр хьехоаш. Цар бе йоахкар болаш, йолхьинташ — гуш дар уж сакъерда ца болхьига; хІаьта а ловзарга болхаш сана дог айдена ба нах.

Тха районе 22 эзар сагі къахьегама вахте эттар цу дийнахь шоай коммунистически субботника юбилей белгалдаккхар.

XIX партсъезда цІерагІча колхоза центральни усадьбе комсомолаш сийна аллеи дІаийлар. Цу тайпара ялех йор шоай юкъа Серноводскерча юкъерча школе дешархоша.

Хоалуш эргадаьккхар районни центра сийбт а. Ісаш болча 100 хьел, хІаьта керттерча улишашка 120 сагалбесса хьа дІаегІар. Тоаль вІаштІехьальаккхар стадион.

Районерча ерригача предприятей, колхозийи совхозийи цІендаь тоадар.

Мехкадьттахой газовикаш, леспромхоза, «Сельхозтехника» объединене, консервни заводий къахьегамхой, колхозийи совхозийи кхаш хьийбеш лелаьерш ударни вахте эттабир.

Беррига механизатораш лаьтташ оахаш, культивации еш, магахаш доахаш, бориш тоахуш дІаюш хилар.

В. ГУЗЕЕВ.

Иштта чакхдаьлар...

Кхоачаш Іуйре а хилалехьа коммунистически субботнике арабаьннача нахах хьалйизар гоод. ЦГФУ дІавигар со машено. Центральни газофракционирующи установка — вай республике хьалхеш латта эггара йоккхагІа йола предприяти я. «Грозхимнефтестрой» треста №6 йолча СМУ начальник Алейников Олег Витальевич волча со вахача, из шиа кабинете вацар. Цунах тамаш ела яш. Кхьча декомта тара доанаш къаьстта шиа тайпара белгала декача, деза цІей а хинна вІаэттача цу дийнахь из а кхьбараш а Іохайна ца багІар шиа бахьена. Со предприяте коа вахача, управлене болхлоша коа цІендеш, гаьнашта, кІотаргашта гонахьара лаьтта оахаш воаллар из.

— Из корпуса [illegible] дІа тхапнар бар, оаьлла а кІакхалар фуд на хоаш къахьега дог долгІа, — боах кое. Алейникова. — Дегаш гІоаддьина, боккхача безамна къахьег тахан тха управлене болхлоша.

Веза мухь хьалкйбеча врачиша ду таташ, моторашо а гІарамара кхм хьахоаш хІама дахар. ЧІоагІача ценашта ботта бетони маршка дийбеш а ноа. Бисултанова бригада. Къаьстта дика къахьег йух бригаде А. Шахгиреева, Р. Ясиева, Б. Магомадова, кхычар.

Дукха бар 12 апреле беррига низ тІабахийта къахьегаш. Цига шоаш болх баь хьадеаккхар магнитка фонде Іадула цар.

Г. ЛЕВИН.

ДЕГАШ ГІОЗДАЬННА

Коммунистически субботника 50 шу дузача дийнахьа улишаш, предприятеш, учреждениеш цІеча кІадех дизача лозунгашца, плакаташца, байракхашца кийчьяйна. Шелковская яхача станице Іуйрийна В. И. Ленина цамятника юкъе бархІ бІаь саг вІашагІкхийтар. Цу денах чакхдаха лаьрхІад егІар шелковчанаша, итташ [illegible] лаьрхІа клубана йир, шоай салоІама нарк цІенйир.

Барт тайна къахьийгар райбыткомбината болхлоша. Цехашкеи материалаш станцеи болх беш 60 саг, вир иштта. Шиь стеклотара чуйола вагон йоассийр цар, сомий сон чуйоттара лаьрхІа 3 эзар бакха кийчйир, иштта кхибола болх бир. Цига шоаш дакъа ахча 400 сом ахча пятилетка фонде юкъедаккхийтар цар.

Шоай норма йоаза, тІехкхоачийр цу дийнахье хайт кІадуеш хиннача «Путь к коммунизму» колхоза колхозниша. Районе массадолча болхлоша дийна вІаштІехьадаьккха чаккхдаьлар субботник, шийтта эзар саг хилар цига дакъа доацаш.

Е. ЯКОВЛЕВА.

Къахьегама котало яьккхар

Дика вІаштІехьдаьккха дІадоладаь юбилейни субботник Шаьла районе къахьегамхоша, гІуллакхерча наха, дешархоша. Іуйрийна хьалхе белгальяча шо-шоай участкашка къахьега 1880 саг болхло, эзараш дешархой арабаьлар.

Дегаш гІоздаьнна, аьлешца, музыкашца дІадолладир цар шоай къахьегама ди. Чот йоацаш дукха да царна цу дийнахьа керагІдаьннараш.

Аварийни хьала тІа яр Сержень-Юртара клуб. Из ерригa йоккхаб дІа а кьиккха керда клуб хьалъяра моттиг кийчйир Сержень-Юртарча юкъерча школа дешархоша. Цига иштта дакъа лаьцар «Автуринский» совхоза комсомольцаша, кагархоша.

Дукхьала Іойоассалача уллар районцентре хьежаш вІаштІарадаьккха дукхалла хьежаш лаьрхІа йохьахьа кирпишк. Из кирпишк цІабелаш хьалъйоттайир районцентра къахьегамхоша, дешархоша, гІуллакхерча наха. Цул тІехьагІа теплоаагистрала лаьрхІа саьттар а яьккхар.

Районна совхозийи колхозийи къахьегамхошта карегІдаьккхараш а дог гІоадоаккхаш да. БІаьстен балхаш деча къаьстта дика къахьийгар «Ленина» цІерагІча колхоза, «Джалка» совхоза къахьегамхоша.

2100 квадратни метр лаькъашта ремонт я 160 сом даьккхар ХХ партсъезда цІерагІча колхоза колхозхоша. Из дерригa ахча паччахьалкхен фонде Іоделлар цар. Субботник чаккхдаьннчул тІехьагІа къахьегамхошта лаьрхІа района культура ЦІагІа сийре хилар.

С. ИСРАИЛОВ.

ДЕКХАРЕХ ЛОАРХІАБИР

МалгІабица къьалгІчарех йола предприяти я тха ремонтно-механически цех.

Цеха массаволча болхлочо дог раьзе хилна хьалхаьдар Ерригсоюзни субботника 50 шу дизар сийлена чаккхдаккхара вай республике эггара хьалха, тха коллегаша, Грозненски ремонтно-механически завода коллективо дІайолаь инициатива. Дикача къахьегама тоьламашца езийр цеха коллективо коммунистически субботника ах бІаь шу дазара юбилей. 12-ча апреле бархІ сахьата болх бир, лаьккха ахча паччахьалкхей фонде дІачудахийтар цеха болхлоша. Цу дийнахь бахь арахийцар 800 совгІа сома мехла продукци. БуровойштІа лаьрхІа йолча 5 задвижкана ремонт бир, иштта ремонт бир кхьаа турбобура, бурушеттача конторе диспетчерски линена лаьрхІа кийчбир 8 металлически опор.

Цеха беррига инженерно-технически болхлой цеха коа цІенйеш, тайп-тайпара балхаш деш хилар. Цеха коа дІадегІаб дукха зизаш, керда гаьнаш. Къонача болхлоша кийчбир спортивни площадка. Ерригача помещенеш кара сон дола металл дІа а даьккха, цІенйир уж, лакха культуре йола производство йир оаха тхоай цехах. субботник долча дийнахь къахьегама овсарле вадаьйи цхьа процент лаккхйир. Арахеца продукци тІехьина маре хилайтанзар.

Иштта теммах болх а бей, пятилетки аьхьалгІча шера хана 20-ча декабре кхоачашъе социалистически декхараш тІоейцад цеха коллектиро.

К. ЯНДИЕВ,
«Малгобекнефть» НПУ ремонтно-механически цеха начальник.

МАССАНЕ А ДАКЪА ЛОАЦАШ...

ІалаьмаІе дукха балхаш чаккхдаьхар Грозненски мехкаьтта институтa студенташа вай мехка хьалхара субботник хиича дейз 50 шу дузачa дийнахь — 12-ча апреле. Города тайп - тайпарча моттигашка кІа-хьа а бекъабенна къахьегаш хилар 1850 студенти преподавателa. Къаьстта дукха балхаш дир студенташа А. П. Чехова цІерагІча скверa шоай институтa керттерa корпус хьалхе, цул совгІа Первомайская, Дзержински цІерагІара улишаш цІенъеча а дика къахьийгар цар.

«ХІара студент субботнике хьинаре дакъа лаца декхарийла вар. Цу денах чакхдакха лаьрхІад оаш вай мехка хьалхара субботника хинна 50 шу дузача дешарехетадаь балхаш», — аьлар Нохч-ГІалгІай педагогически институтa парткома секретара заместитель ноа. Иванова.

Бахьда, белгала дар 12-гІа апрель. Цу дийнахь шоай маьнга а дешара корпуса, общежите гонахьа, институтa сквере, шоашта гонахьарча улишашка тайп - тайпара балхаш деш хилар [illegible] Ерригa а 1700 гергга студент арабаьннар цу дийнахь Ерригсоюзни субботнике дакъа лаьца.

А. АЗИНА.

Яхь дІайолаяьраш болча

РЕПОРТАЖ

Коммунистически субботника 50 шу дизара деза цІей сийлена чаккхдаккхара йола инициатива вай республикерча предприятешта юкъе эггара хьалха дІайолайир Грозненски ремонтно-механически завода коллективо. Цу денна дика кийчо йир цо. 12-ча апреле гаьнара хьежача гуш ба завода коа цІендеш, гаьнашта гонахьара лаьтта оахаш, хьахка дезача оборудованена басараш хьокхаш, гаьнашта кІир тохаш, керда гаьнаш дІайогІаш сийбена хьувза болхлой.

Завода коа дІачубоалча наьна гІов тоххича хьалтеха доаллй юбилейни субботника завода болхлоша арахецаргІа 27 эзар сома мехла продукци яха [illegible].

Предприяте коа дІачуваьлча коммунистически субботник хилар къьхта гуш да. ЦІей лаькъаш дувца дІархоа доаллш доах болхлойи. Валха тІа хьалха даттачоа бортретий хьалтека доаллаи алхен еча а хІечи байракхаша.

Коммунистически сийлен дІа лелачар, оркестранте беррига болхлой, инженерно-технически болхлой, гІулакхера нах цаІ санна массала арабаьнна субботнике. ДаькъийгІа 12 сахьат доалаш латташ ха мара ла, цхьабакъда коа мел бода нуьхаш, совйола оборудовани коара арабаьккхай цар. дукха дІаегІай керда гаьнаш, сомий гаьнашта кІир тохай, гонахьара лаьтта аьхкай.

Коммунистически субботника 50 шу дизар сийленца чаккхдаккхара дика гІулакх дІадолладьча тха коллективо толамца кхоачашдергда ше лаьрхІар, йоах завода котельно-сварочни цеха коллективо.

— Тха цеха болхлоша коммунистически субботник дийча дийнахь 50 кубови 5 емкость хьеедош деннад, — аьлар цеха начальника Узумов Григорий Григорьевича. Из хул 3800 сома мехла продукци, хьалха дІайхача хана дийнахь арахецаш хинна продукци 2500 сома мехла мара ца яцьача. Коара балхаш деш, ба тайп-тайпара балхаш ду цеха болхлой, хІаьта емкостеш хьаийба токараш, слесараш-сборщикаш, сварщикаш, кхыбола болхлой.

Цеха болхлоша тайп - тайпара нормалеш чаккхйоахача дакъа доацаш хул. Цига хьалха [illegible] беш а хинна, хІара пенсионерш [illegible] котельщикаш Латышев Георгий Иванович, Сантонидин [illegible] Павлович, Толкачев Федор Кириллович, сварщик Дьянов Константин Иванович. Массаза санна тахан а баьдкаб уж шоай цеха коллектива коммунистически субботник дезаена нахьостале да. Цул совгІа наст-настi, цхьа бахьа хул уж, коллектива болх мишта дІабода хьеж, шоаш хьалхебаьча специалисташа беча балхага хьеж.

— Оаха, пенсионерша, деккхал ду коммунистически субботник сийлена чаккхдаккхара тха предприяте вай республике эггара хьалха инициатива дІайолаярах, — аьлар пенсионера ноа Латышева.—Иштта оаха доккхал ду сихха дагІаухача тхоай заводах. 1950-ча шера тхо укхаза балха доагІача хана шиъ цех мара яцар. ХІанз заводе болх беш массеха цех а, йоазаргйоацаш хушаенаш завод а тха цех а. Дийнахь 12 сахьат доалача хана бІарча дийнахь а лаьрхІача 5 емкостах кхоъ яь йоалаш латтар, вож шиъ хьоча де делаш хиина балхаш 30 процент чаккхдаьннадар. Коммунистически субботник чаккхдоаккхача хьинаре къахьийгар сварщикаша Р. Дотоpова, Н. Хамидьярова, А. Красненкина, А. Шовхалова, кхычар. Юкъера лаьрхІача цу дийнахь хІара сменагІа нормаш 130—140 процент кхоачашйир цар.

Укх шера завода цехашта юкъе лаьрхІача социалистически яхье хьалхара моттиг дІалецац Мирчев Александр Васильевич херте латтача мехкадьтта оборудованена ремонт еча цеха коллективо. Цунга карара ца йоалийтина лелаш я завода кхьера хара теле ЦІе байракх.

— Тахана деза укх дийнахьи сменагІа бІох беш а тха цеха кхоакхох, — аьлар ноа. Мирчева. — Оаха, республикерча мехкадьттахошта арахецаргьа 5 эзар сома мехла продукци, из хул вешта дакъаенашка арахецача продукцеi. 1 эзар сома мехка дукхагІа. Цул совгІа цу дийнахь цеха болхлоша арахийцар предохранительни клапанаш — стандартах йоаца продукци. Цхьоалгачи 4 апреле деза арахьа йоаль кхера продукци и. Керда продукци а арахецача хІара сменагІа, нормаш 130—140 процент кхоачашъеш къахьийгар слесараша Казачок Валере, Глухов Анатоле, сварщика Панченко Владимира, кхычар.

Б. КОСТОЕВ.

СУРТА ТІА: керда продукци кийчъеш ба РНО слесараш-сборщикаш В. Казачок, А. Глухов, сварщик В. Панченко.

И. Панов сурт.

РЕСПУБЛИКА КХАШКА

Укх шерара дукха кхера дІаьт хьалина арабаьнниб Шаьла района «Южный» совхоза шоллагІча отделение механизаторш. Пагнетка лаькагІча шера кхоачакъе итт гектара тІа дІае лаьрхІад цар из доархІаменна юртбоахама культура. Тай техача санна кийса лелаю сиськ юх агрегат хьала даьча тракториста Ибрагимов Сайд-Хьамзата, лаьтта фу доаггІача бораммагІа дуцай хьожаш лаца кхоачашду шоай деклар сеяльщикаша Обругова Марета, Мусталева Тамарас. Хиннахьа лоацача агротехнически хана бІаьстен юкъе культурий дІайийна шера социалистически яхье баьннача кхаш лоладераша ден нормах 12 гектар дІоасача 15—16 гектар дІаюь.

СУРТА ТІА: мекара совхоз дІаюш а ноа. Ибрагимова агрегат.

М. Панов сурт.

СИХХА А ДИКА А

ІалаьмаІе дакъхьий белатекханен декхараш да, укх шера Грозненски района Старо-Юртовски яхача совхоза къахьегамхошта хьадхашка латтарда. План 7735 тонн йолха, иттте 10500 тонн ялат кхеэ; деза уха. ТІадйна уж декхараш кхоачашде чІоагІа воакъарле, ю дІалахача шера гурахьа дІадийна ялат-Іалама хьалха ше хьадея балхаш эсала хьалаш дайна кІал-дахаре, хІаьта 500 гектар совгІада лаьтта тІа дІадийнар дийра уха. Цудухьа юха дІале деза из а. БІаьсти тІехьарьхий ярах хІанз массехк ди мара яц ялат дІадера бІаьстен балхаш оаха дІалодадаь. Из бодх чакхбаккхара хана хьалха хиннача дукха лекъдий оаха, хІаьта ялат дІадера агрохимически бедаш а нахуда лакхбаьй. Цу гІулакхо совхоза ерригача коллективагара ерригa говзал, низ, хьалар дІалех.

Ткашта, хьалхашка латта чакхйне декхараш тергал а даь бІаьстен балхаш даьхьа дІача тайпара сихех дикен чакхдала кхачекхар сарпагІъаккхара организацени партийно-политически балха план оттаьй парткомо. Ялат дІадуча дакъа лоацаргдола механизатораш, специалисташ, тракторно-полеводчески бригадай бригадараш, звеньевойш а болаш кхай кІорa балхаш дІадолалахьа заседане йир. Цига бола дика вІаштІехьбаьккха дІоболабера дерригa лелаш дийцар оаха. Механизаторашта дукха пайдене предложенеш юкъейилар парткома решенена. Заседане дакъа лоацаш хиннача Грозненски районерча юртбоахама производственни управлене начальника ноа. Горепкос цІаькха а бедгІалар болх дика чакхбаккхара, механизатораша хьалхашка латта декхараш.

Тхоай районерча «Дуйгиевский» совхозаца яхье даьннай тха совхоза коллектив. Балхаш дІадолладале бІаьстен балхашта техника мишта кийчьяй хьожаш взаимопроверка йир мишта а совхоза механизатораша. Цу гІулакхо тоаре хилийтар бІарг лІа ца кхоачаш дика кхоачамбоалараш дІадаха.

БІаьстен балхаш деча социалистически яхьа хьалаш бертаьнна парткомо профсоюзни организаци. БІаьстен кхашкаре балхаш деча дикагІа хьувзадаш дахараш материальни моральни стимулаш белгаьеб. Укх денош ка керд-гораш дІадовла механизаторашта юкъе хьалхара моттигаш лаьцай республика заслуженни механизатор волча Эльмураев Висаитеи механизаторий звено звеньевоа Эльмураев Салманен. Цин на нормаш 1,5—2-за тІехкхоачаш йир цоа. Цудухьа социалистически яхье баьннача массане байракх хинна кхарара хара теха вІе вымпелаш царга а. Кхай тІа массе хана партийни агитаторий дІадуча ялат дІадуча агрегаташ тІа хІаттапера аьнна партийни группаш вІашагІъехкай. Кхашкара станаш хоза тейтара агитапенца кийтъяй. ХІаьта хІара дийнахьа тайп-тайпарча темах лаьна делкъанйга механизатораша хьалхашка беседаш, политинформацеш чакхъяха, кІира цкъа лекцеш еша аьнна агитаторий политинформаторий группаш вІашагІъехкай парткомо. Цул совгІа хан-хаянаьа, ерригача тракторно-полеводчески бригадашка ухаргІолаш агитбригада вІашагІъеллай Тепстове-Юртарча культура ЦІагІа а.

Ялат дІадера балхаш мишта ду хьежаш тІахьожам лоаттабу халкъа тІахьежама группа членашеи партийни комсомольски организацей активисташеи. Ялат дІадера балхаш чакхдаллалца аьнна хІара тракторно-полеводчески бригада парткома членаш тІачІоагІбаьб.

Ийс бІаь эзар гектара тІа ялат дІадеш ихи зезар гектара тІа даьттаннара тІоадал дІакъовлен. БІаьстен юкъера лаьтта ахён деза тха. Уж декхараш сийленца кхоачалдера йолаш йоаь гездал, низ еббакхийтаб совхоза беррига коммунисташа.

В. СМИРНОВ,
Старо-Юртовски совхоза парткома секретарь.

В. И. Ленин вагь 100 шу дигарга

НАДЕЖДА КОНСТАНТИНОВНА КРУПСКАЯ

ЛЕНИНАХ ДАГАДОАІАРАШ

ОКТЯБРЬСКИ РЕВОЛЮЦЕГАРА

БРЕСТСКИ МАШАРГА КХАЧЧАЛЦА

Дlаходаяр. Хьалхарчуна хьажа №№ 145, 146, 150, 154, 157, (1968 ш). 4, 6, 9, 11, 12, 13, 18, 20, 23, 27, 28, 29, 34, 37, 38, 41 (1969 ш.) болча «Серлоно» газета тlе.

Болхлошен ахархошен шолй байракхаш тlе «Деррига Iаьдал Советашка кхачийта» яхна лозунг хьаьжхоьхьа а хьахьекхар Учредительни собрание къовсам малагlча лостаме тlиргба: пхьа оагlув Советий Iаьдала тlехьхургба, цоллагlбар — ну е вокх тайпара буржуазни республико майххара оттальча буржуазе Iаьдала тlехьа. Советски шоалагlча съезло хьалхехьа а къовстадир Iаьдал малагlча тайпара хурга яха дош а, Учредительни собрани Iаьдала хьахиция яьнча форма чlоагlъе езаш, яуи доакъеш кхи ... тоале делаш мара яцар. Иштта лерхlар из большевикаша. Хlьата буржуазе лерхlар Учредительни собрани историе чарх юхакхоспе могаргдолаш, буржуазни республике тайпара дола Iаьдал чlоагl а дар, Советаш дlаяха могаргдолаш, е, кхьдар ца дулой а, уж лоархlам боацаеа йоаххалургйолаш. Октябра хьалхха Советаш юхахержаяр: царна юкъе парте соцамчlи къоачандеш хилла дукхагlбараш большевикаш хулаш боагlар.

Ильича хьехле а лелаеш, во хьинаре дакъа лоацаш парте йоакхача йоакхоацеч чlоагlа хьожаш Учредительни собранена еш хилла ...

лойский, Прошьян, Урнцки а, Бонч-Бруевич, хиннераш. Участкашта йийхьатр городе Смольненски районн, уж лораеда тlаийнар бодаллова. Таврически дворене цийна чухь а, цуна ... а, цуна Пайолхача кварталашка в порядок лораяра хьайхьар «Аврора» яхача крейсер тlара команеек «Республика» яхача броненосца тlара цlи ротиш. «Учредительни собрани лорайра союзо» кийчьа хилла Іерзацара восстани хьланзар. «Деррига Iаьдал Учредительни собранега хьажийта» яхача лозунгах бола обывательски демонстраци хилар. «Дакъйала хилта Советий Iаьдал» яхача лозунгаца йола ... болхлой демонстраци духьальеттар цуна Невски Литейни проспекта ... Цера ... уж ... дlадаьнкхар ... Бонч-Бруевича лехар дера, телефон еттар, распоряжени телар, ... тlехьдаьнкхар Владимир Ильич Ленин Смольнера лечаьа Таврически двореце дlагlолга. Из це водар Владимир Ильичаца автомобиле, со а, Мария Ильинична а, Вера Михайловна Бонч-Бруевич а дlачухоашадир ну чу. Цlьан переулкигахьара хьатlалаьхкар тхо Таврически двореце. Ноlараш дlакъайла, эр, бакъда автомобиле белгало еш дола нlоlа техар, ... хьийллар, тхо дlачу а доалика, юха тlакьайлар. Караула дlадигар тхо къаьстта Ильича къоастадаь залнача цlеношка. Заседани зала чу ваха везар кизгаш техача цlьан ...

...

Партен правительствон теравзи тlабохийташ долча доархlанегlарча декхарех шl да къахьегама овсарле ма мотта лакхьелга. Шийбола цу достангаьхь ... бу Грозненски крекинг-завода коллективе.

Уих пхе шера ...чача ...завода тlадоладьдар къахьегама овсарле 25 процент лакхъелга.

...

Цу тlа а, ...альне къоопи в 4 ... уж. Уих тlеххьарча шерашка ... ...

КЪАХЬЕГАМА ОВСАРЛЕ ЛАКХЪЯРА

болх хlама бен а дlахо бергбалац а ба. Цунах бола дайда кlенига ... Установкай технологически схеман юхдьаяпе Iалара бех боча насосашца кийчьаь яр. Хlана цу технико тхеца ...ац. Цудухьа ер ...

...

Р. МАРТИРОСОВ,

КПСС XXIII съезда цlоагlа Грозненски крекинг-завода ...

МОСКВА. ... СССР художественна Академи президент скульптор Н. В. ... Сурта тlа ... произведенеш выставка хьаьйашка гойташ ва Н. В. Томский (аьттехьа).

Э. Евзерихина сурт. ТАСС фотохроника.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ШКОЛАЙ БАЛХА—ДЕННА ТЕРКО

Кагирхой коммунизм хьалхьча хьинаре дакъа лоацараш, тешаме ленинаш хургболаш хьалхкебара гlулакха доакхийна бехкенхлара декхараш лотт общеобразовательни школай коллективашта хьалхашка. Цудухьа чlоагlа лоархlаме да, общеобразовательни школай балха деница партийни терко яр.

Парте Октябрьски райкомо, КПСС Нохч-Гlалгlай обкомо 1968 шера 18 октябре «Педагогически кадрашцара болх тоабара хьокъехьа» бь соцам кхоачаш а бен, дешна балх бу школай коллективашца, шиш чlоагlача тlадьохака кlаллоаттабу хьехархой практически балх, деша кулнладу, пар идейно-теоретически, методически ...

Хlана районо болх беш 22 школа я, царех 16 общеобразовательни, шиъ специальни, йиъ болх беча ... а деша ... 17 шер ... сар а долаш. Дешар хьехаш — кхетам болх беш 800 гаргга хьехархой воспитатели ма. Хоза а хетам белгалдаькха дог доагlа, Российски Федераце заслуженни хьехархо № 106 йолча юкъерча школа директор, КПСС Октябрьски райкома бюро член Григорий Михайлович Матерая Iайоно чlоагlа лоархlам сар хилар. Из балхадоша преподаватель хилна ма Iеш, Iаперва сар, берий а бокхагlчар а дика доттагlа, вовзьеш а ва. Григорий Михайлович сапна борех геттара ... —из дика дог делаш, кьайлагlа хlана доаман сар ва. Массанахьа а дика могабеш хоа шоай дала а къаебакхьа, шоаста хьаштдола а гlулакх чlоагlа дукхадезаш партийни бехкехкай хефиз ... бола Нохч-Гlалгlай АССР ...

значек ... — РСФСР-ен Нохч-Гlалгlай АССР-ен Лакхехьарча Советий Президиумий Сийлен грамоташ. Цунах гуш да, общеобразовательни школай болдлой йоакхача отрале ленински юбилей дозача денешта кийче еш латтача хана дешар хьехара — кхетам балара процесс хьинар айделна толлшо чакхйоаккхаш хилар, пар дешархой ... ...

Хоза а хетам белгалдаькха дог доагlа, хьехархоша бераш йоакхоача кхетам белгаш дешар хьийхал ца Iеш, шоай педагогически квалификаци дешара тайп-тайпарча формашка дакх лакхъеш а хилар.

Квалификаци лакхъяра ...хьехархой коллективаца шоай идейно-теоретически знанеш а лакхъе партийни дешара систе... тайп-тайпарча ... Аьнча кхоачам ба, парте Грозненски горкомерча марксизма-ленинизма сайрийнарча Университете дешаш 50 сар. Iалаш коммунизмо Iалаш ... семинарски группашка — 500 гаргга сар хилар. Болх дика бу № 9 йолча юкъерча школерча (пропагандист Е. В. Осокина), № 23 йолча юкъерча школерча (пропагандист А. А. Соловьева), № 16 йолча юкъерча школерча (пропагандист А. Г. Власенко) дукхача кхьча а семинарски группашка.

Дукхагlа балх хьехархой «Знание» яхача общество районни организаце чlоагlа дакъа лоаца ... ба. Царна юкъе къаьстта ...

...

ТХА ГІОНЧАШ

...

Н. КРЕСТЬЯНИНОВ,

КПСС Малгобекски ... парткоме ...

510 эзар тонн ялат даккхара

КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА

Петташкина кхоалагІа шу 29 эзар сом пайда беш чаккхъяьккхира тха совхозо. КПСС ЦК мартовски майхкин Пленумай решенеш кхочушъяра тІехьа шерра къонсам доттабеш планах 11,5 эзар тонн йолча 18 эзар тонн шекара свекла схьар цеччахьаккхенига, хІьта бахцадааранш соин боххара плана 20 процент тІехкхочашйийя. ХІара гектара тІара юкъера лаьрхІача 26 центнер гуракхьа йийна хІа, 24 центнер мукх баьккхар.

КарагІдийннача гІуллакхех укх шера кхоачам баь Іо дагабац тха совхоза специалистани кхета лелдерашн.

В. И. Ленин вал 100 шу кхзара сийна лаьржачь социалистически эхьа юкъе бохкаш, 1969 шу кердача толамашца бегадале шар-хІад совхоза механизаторашн кхаш лелаерашев. Дукха хІа йоацаш тхоай резервашн хьажад керда даккхара социалистически декхараш тІайийхад оаха.

Укх шера хІара гектара тІара юкъера лаьрхІача 25,5 центнер гуракхьа дийна ха бола ялат даггха лерхІ, плана 23 центнер йолча, кІалта фуральха хьакІам — 32 центнер, плана 30 центнер йолча. Шекара свекла хІара гектара тІара хьуькъам 300 центнерага дІакхачабе, плана 190 центнер шера йолчча.

Шоаш дениа дож кхочашдерехилар шоай гІулакхаш хьагейт совхоза къахьегамхоша.

Совхоза гуракхьа укх шеран хьукъалха технике лард йолара шерра къонсам боаржабир кхаш лелдерашв. Йоацачь агротехнически хана 2500 гектара тІа дІайийра гуракхьа юь культураш, 4500 гектар кІа даьтта ахкар. Гуракхьа йийнача культурашта дика гІулакх даьд укх шера [illegible] низаторашн. ЦІакха ха химача хайнада укх шера марта тІакхоабаш 370 центнер минеральни удобренеш тоьсаш гуракхьа йийнача ерригача культурашта подкормка яь баьлар совхоза кхаш лелаерашн.

Иштта бокхха теркам тІабахийтаб оаха бІаьстан юкъе йоча культурай хІара гектарай хьуькъам лакхбаре. Совхоза кхашка дІабаьд 5867 тонн кордаьшна кхо. Фийг бола культураш дукхагІа хІара на дукхагІамнаш даькъе кхейийта лаьрхІа хьажкІаш дІадоерйилача даьтта хиллад.

Гуракхьа йийна культураш лелара тІехьаоача цхьадаьча кхиннаь ихь а аммиачни селитраца подкормка е лерхІ оаха, хІара гектара 1,5 центнер кхоачийтам.

БІаьстан хьалхара денош яттача совхоза итт сонгІа агрегат араьлар даьттаншарна тІоадал дІакъоема. ХІинзале 4348 гектара тІа тІоадал дІакъоелаш хадда баьккхаб механизаторашн. Магхаитта тІехьа тІехьа оцарша къонсам доаттабеш культиваца ахь кусайта агрегат док салха а кхашка.

БІаьстан юкъе тІехьагІа йоча культурашта даьтта кийчдар дешала дІамтІехьаьажкха лашлу шолзагІча отделене Кадырова, Габарова бригадашка. Цхьоазагіча арале бІаьстан юкъе хьалха юь культураш дІае бокабеннаб Кадырова бригада механизаторашн. Ялат дІадуьча хьаларе къахьег Атаев Шарпудина, Исраилов Абутакьа, кхыбарашна. Йоархах 16 гектар йолча хІара дийнахьа 18 гектар дІаьо цар. Иштта хьоахале къахьегаш на Габарова бригаде горох хІаьо Ахмадов Ахьмад.

БоаттІача бригадагІа даьттах фу дІадохлам оасарле лакха богеш дезаш шоай агрегатам Земелханова култахлача шоалагІча бригадерча Исраилова Халипата, Айдамирсолтіер Абоса Джамилсн.

Укх шера бІаьстан юкъе хьалха йоча культурех 1110 гектар дІае саам ба совхоза кхаш лелаерашн.

БІаьстан тІехьадорал шоай деррига ницам тІадохийт механизаторашн йоацача агротехнически хана бІаьстан юкъе юь культураш дІаера. Укх денешка уж дІайийна яха дага да тхо.

Дукха балхаш да хІаьа механизаторий ахьтарра кхочашде дешам. Шерра балхаш доархадаьд гуракхьа йийнача культураш гІулакх дара.

БІаьстан юкъе тІехьагІа юь культураш: хьажкІа, шекара свекла, гидтерция дІадоалж фуша цхьана гранулирование суперфосфат тасса лерхІ оаха хІара гектара 40—50 килограмм кхоачийтам. ХьажкІа кхоергболь деррига даьтта дІдмагІаъахла ши двенона тІачІоагІадд. Укх шера цхьа бІаь гектара тІа дукхагІа шортьо бола хьажкІа.

Денешка шоаге ертаа хьаларе къадьегача совхоза кхаш лелаерашн механизаторашн толамаш кхочашде лерхІ шоаш тІайийра деррига [illegible] деххарам.

Г. КУРКОЕВ,

Урус-Мартана района «Красноармейский» совхоза шортгара агроном.

КЪАХЬЕГАМХОЙ ПИСЬМОЙ — ДУКХАГІА ТЕРКО

Укх шера март бетта хьалхара декада дІадахьарп Нохч-ГІалгІай АССР халкъа тІахьажама комитета штате йоаха къахьегамхой письмошкан жалобашкан хьажаш бола отдел бахчок цехха быговы хьашташ кхочушдара йолча Министерствай шин предприятени 1968 шера 12 апреле СССР Лаккхехьарча Совета Президиуми Указе къахьегамхой предложенешкан, заявленешкан хьажара белгалъен порядок йийначи лелата и хьажаш.

Проверка хьалхехар бода цхьа быгова хьажар кхочашдара йолча Министерствс къахьегамхой жалобий, заявленей, письмой учет лакхара гІулакх дІоашта дукха холрагала. ТІаьча а 1967 шера 30 августе бахьа КПСС ЦК совташи оаьхха 12 апреле СССР Лаккхехьарча Совета Президиуме тІайийнача Указее белгалдьача тайнара дІаштІехьдьккхадаш ца гІулакх. Къахьегамхой жалобашкан, письмошкан хьажара балха юкъе дукха величина д, шу гІулакха белгальданаш телдаю. 1968 шера укхьай кхачача 141 жалобах 20 жалоба 7 дийнахь къоостаный, 48 — 15 дийнахь, 63—30 дийнахь, 10—30 денал сонгІа за кьача. Иштта Гудерcческий района «Октябра 40 шу» яхача совхоза къахьегамхочо А. Дакаевас кхІараш кораш схьде ахьна денна заказ Грозненски мебельни фабрикa кхоачаш цо ду хохшу да шийна ешача жалобага шеsекhhа хьежай Министерстве. Цхьа бійкьда хІаш а тІехь кхочашдан за Дакаевий заказ, жалоба хож на душ ул. Мебельни фабрика дамаха заказаш кхочашдан, яхаш жалобах тайнаай дукихача кхача гражданаш а хІаьта Министерства цод приказадерца а белгалдаьха хиннaд из.

Дах бутт баьлюб гражданка Ноастыгамас телепрограмма [illegible] цу кхаш тІахьакхерахи барьта бахках доагІачух сонгІа кхета дешахаран дІаьаь жалоба Министерстве укха. Йоацача хана заявленешкан жалобашкан хьажара къонсам доттабаш Министерстве. Цул сонгІа шой предприятени предприятени фрича дхьаа жалобашкан заявленешкан хьажара гІулакха а фіатьешам доаттабаш укхаа. Из балхан дозаш дукхача предприятешка, къаьстта республика районашкарадвчча хьухаш предприятени жалобашка хьажаш цар учет лелаараш порадок теалла. Гражданаш тІахьажа а жалобашкан заявленешкан хьажакта а дІаштІехьдьакхта Назрана, Шали, Гудермески районашкарча райбыткомбинатешка, ателешка, мастерскешка.

Укх денешка хиннача заседание проверка материалашка хьожай республика халкъа тІахьажама Комитет. Къахьегамхой жалобашкан заявленешкан хьажара гІурах оала дІаштІехьдакхтарах Нохч-ГІалгІай бытовой хьаштам кхочашдара министра Исмаилова шІехкаста дІахийкад уж тайна хкаш шабоапараш дукхо цийдалийта йоал йоацаш а къахьегамхой жалобашкан заявленешкан хьажара бола дІаштІехьбакха белгада а.

Бытови хьаштам кхочашдара Министерствагара Комитето кердийхад белгалдьаьа кхочашбеэрараш дІадахави къахьегамхой жалобашкан заявленешкан хьажача бюрократизми волокитех доаш нед шІенхашта боаргоздаю. Бытовои хьаштам кхочашдача Министерства халкъа тІахьажама группана (председатель Саламов) «Гражданий заявленешкан, жалобашкан, предложенешкан хьажара порадок» белгаьен дола СССР ЛаІкхехьарча Совета Президиума Указа кхочашдара дам тІахьажам доаттаба доаш тІадиллад.

А. ЕЛКИН,

Нохч-ГІалгІай АССР халкъа тІахьажама комитетай инспектор.

ЛОАМАН ГАНЗАХ ДУКХАГІА ПАЙДА ЭЦА

Хьайбаш бокхам сихагІа дагІабоалабора доакъар чІоагІа бола аІшагІйола эза, эггара хьалха эрай тІахьеича баьций четах боалаш. Вай Нохч-ГІалгІайчоа уж дукхагІъараж лоамаш дааьгІенаш цонаши а.

Почвенашкаш деттан учета доакаш вай республике уж 360 эзар гектар а. Цу эоне дукха боалаш латтараш, Іалама хьалеш оттит болаш хилара дукха тайппайнара баьцаш а вай лоаман даьгІенашка. Из баьхи далам дІаьххача хаьей дукхаш доалаш доакадо йиш а ц1га. Ерригача даьгІенех шоаша тІачІоагІъьяча 99 эзар гектарех кхоачабалла пайда за лоаман районашкарча колхозаша. ХІаьта юкъейсе даьгІенаш запаш лоадажа пхьечаьлаш лаьттаца тІа а. Уж даьгІенаш цонаш дола пайда эцаш цхьа да лоацаш дІайайсе а. Царех пайда эцаран уж тоаеран эша йолча система — эггара аттагІа дола гІулакхаш лелаца уйлаш.

Белгаладе дезе, шоашта [illegible] тІачІоагІъьяча даьгІенашкан [illegible] продуктивность лакхбаьнар [illegible] шолзигІ эза мероприятеш [illegible] эшаш совхозаша чакх ца бо хьанга. Дукха хІама дІа ца дайна шоашна ... Лоаца мероприятешка чаккхьаьяча теалургьар даьгІенаш. Хана тІачІоагІъьа уж иелараш тоаре цига бокхамаш хьалхадаьд эшаш дола гІирсаш, ... Почвакьаькахошн лаьттан фонда тІа хьеллаш гІирсаш Іалаьмата шоанна да. Из республике бокхамашта доаш лелаш дІа ца долаа баьнан доалаш да, цул сонгІа хІаро шера [illegible] даьгІенаш [illegible] цаьнаш чІоагІа эсала а Іай хьайбаш чулоаттада мегаргІоацаш. Хьайбашта ІунаІ доча мака цуІо цІенаш хьаладеря гІулакх летторе со латт. Хьайбаш лелаераш оча хьала тІа а бола ... бунеша бех.

Лоаман даьгІенаш йиза каре ца ерзаде шортгара бокха да неІкъаьа ца хилар. Дукхаьай вайкъаьш ца хилараж республике хьайбаш лелааераш тІа цо изводжа ада Советски района кхьабахалибоалангеіа кьара Пенстински Малгобекски цонаш. Иштта даьгІенаш а Назрани а кхача а районий. Дукхьал наькъа таьингим лаьара ахи наьк бац нанкача лоамаш. Цудуьа гІишлош ю материалаш, гІишлошьар шта эша кхачиди, кхьадар цига дІадоахь чІоагІа бола да.

Лоаман даьгІенаш кареерзаяре КПСС Нохч-ГІалгІай обкомо Министрий Совето решенех машинаш леларгІолаш бизь дукх бунаш латт деррига дІаьзал вашкь миллиметр йолаш. Долаш долче наькъашца ювзаргьа даьгІенаш цу наькъаша, цунца лоаман даьгІенаш каревзаяра гІулакх аттача доакхдаш.

Нохч-ГІалгІай юрт... министерство деннаш ... мелиораций республике бешамаш 42 эзар бокхам инийта эзар устагІи болаббу лоамашка. Юкъеоа лаьрхІача цига хьайбаш кхоабеш 130 дІьанаь 45 тонна устагІи дукх, 6 цхьан устагІа 3,5 килограмм, 3275 килограмм бетама дукх тІакхет. ХІаьта цунца цхьана республика специалистий тохкамех вай лоамашка дожкаш доахаде мегаргдоаш 369 эзар тонн буц йолаш 96 эзар гектар, 167 эзар буц болаш ца доахаде мегаргдолаш 59 эзар гектар даьгІенаш а. Изаал доача дарагІарча доакъар тІа хІара дийнахь лоамашка 95 эзар бежан, 230 эзар устагІа боаллабо торе а республика болаши. Лаккхара лаьрхІача а республика болавий юкъарча хьайбашта шера 960 эзар кирга тонн моша доакъар деза. Долча цо хьайбокх боагІама тайшера пайда эцаш хилча альпийски субальпийски даьгІенаш колхозийи совхозийи хьайбаш 56 процент кхоачийдергхьлар.

Наькъам доакарца, хьайбашта лаьрхІам наь чубаш гІирсаш хьаьарца цига, боаксо теркам тІабехийта бенашкан даьгІенашна ла... тха доала [illegible] дукхагІа ... Доача уж гу[illegible] Іедин доахаде даьгІенаш а. Из проблема кхочашбе [illegible] республика чІоагІа [illegible] Кабардина Хиричани бокхамаш пайда ийбеш еда Наурски района даьгІенаш [illegible].

Лоаман даьгІенаш [illegible] шоаш бизза пайда эцадаь [illegible] машхургаш укх гергарча [illegible] бокхамашта дукхаьенна ... лелаергІолаш дІа ца [illegible]. ХІана долча уж шоашта тІачІоагІъьяча доакъар даьгІенаш дукхабеш ... цхьа эша гІулакх дерга, хьаьва уж лелаераштан гІирсаш хьалдергаш бокхамаш.

Почвакьаькахошн лаьттан ... бола пайда эцаш ... мелиоративна экспедица специалистий тохкамех 8600 тонн бежаш устагІаш дуль, гіирсаш тІа 300 эзар тонн шура, 525 тонн тха даккха йиш я а айдача лаьрхІача хІара шера 6,7 миллион сом пайда бургба. Нагахь санна наькъаш доакаш, гІирсаш дац, хьй дулладан даьгІенаш толеш дІадоадар 3 миллион 18 эзар сом дейа хьаболе пайда гул ба. Цул сонгІа лоаман даьгІенашка хьайбаш доалаш тІахьета дуль, йоакха шура, тха дукха дерагІа да шьерана ера кхаз районий боакхамаш доакханул. Цу деррига кьагойт лоаман даьгІенех кхетамца пайда эцаре лоацача хана экономически эффект лакхъяга. Цудуьа ерига даьгІенаш кареерзаяр тІехьа ца доакхе кхочашдаьа доергдеза бокхамаш лархІамера гІулакх да.

Альпийски даьгІенаш йизза кареерзаяра дича бакъаьа деррм цига лаьрхІа доаланн морса тха доле лан леладу ... хІамагІлаккхар да. Из кхочашдар дІадех республике хьача зонашка сеьнка йиш йола чІоагІа хоатта хьайбай продукташ совьна эзаш эттача хьалашза.

Юкъера белганда деза, лоаман даьгІенаш кареерзаяра [illegible] кхаза эргІоаца мероприятенаш белгалъен тешно-экономически ... бизза барг ца хилар.

В. БОГАТЫРЕВ,

инженер-землеустроитель.

ГІеттай «Къилбаседе-69» яха лекхарча шоралера экспедиций, цІайча сатиа край тоххал оррагача истаре чухь эггара йоакхаеІъар а и. Цуина юкъе даькъа лоалаш а «АН-12», «ИЛ-14», «ЛИ-2» яха иттеж самолеташи «МИ-4» яхац вертолеташи. Исходни базанка тоишш тайп-тайпара чухь тІакхухь цар лаьттана дунахь бІехь километраш гахьа лелача «Къилбаседа полюс» яхача станцента.

ХІана шап бекешка борорта эшшашкаш хуащаш бе. Царц тІакхухь Іалма-тохкама апаратура, кхача.

«Къилбаседа-69» яхача экспедице программана юкъедоза Арктика Центральни полярни бассейнаш шоай форда Іалаьмата йоахчача территоре тІа делан йола — дарисаш — автоматически радиометеостанцеш дІа-юха йийсъар а.

Экспедице эггара къилбаседехьа йола куьпц а «СП-16» яха станца. Материка 1200 километр гаьна я из. Къилбаседа дукха хьулбеда а «СП-16».

Сурта тІа: полярни аэпорте «АН-12» яха самолет «СП-16» яхача лелача станце кхоачий.

К. Мустафина сурт.

Фотохроника.

АЬННАР КХОАЧАШДАЬД

Шерагара шерага арахецача продукце ассортимент шерьешш цуй дикал даккхьеш къахьег Нохч-ГІалгІай химически завода коллективе. Цу даькъе дукха балхаш ду заводе шІашаргІьелла конструкторски бюро. 1968 шера лоне цун йоакъостанца бокъоина реконструкция бар тха стеклотарни цеха. Но торе хилийтар арахеца продукции кхоаньдеккхарий, балха хьалаш аттача дахарал сонгІа хьычахьа балха гІерлелаца, 30 сонгІа сат мувьаралийта а.

Реконструкция юьтул тІехьагІа укх шера эггара хьалха квартала план 105 процент кхоачашйир оаха. ХІаьта В. И. Ленин вача дезача денна наькъадолхам апрель бетта дахарш шоай 3 де хьалха кхоачашьяра къахьегаш да тхо укх денешка.

Цхьан минута юха за социйташ балх бе безаш я тха машина. Цу тІа балх бечарех дукхагІбараш кхьча горедашка а боза шоай гонзал лакхъал белхлой ба. Цу юкъе ба бригадираш цо Осиев, Елфитов, кхыбараш. ХІаьта шоай ученикаш ба цар а.

Грозненски ремонтно-механически завода коллективо дІабалабаь болам дог рьза делаш хьалхальваб тха завода ерригача коллективо а. Цу даькъе тоьла балхаш даьд оаха хІаналехьа. Завода хьалхашкара моттиг цІенъьай, [illegible] шоай балх чакхбоалача тІехьагІа цхьан-шой сахьата юха а цо хьора балхаш цхьа коммунистически къахьегама бригаш яха свйлхе аІк шалара ахьа шарача тха цоха хІара бригада а. Царех хІарааге балх беш ше-шоай участок а. Завода совет хуъмара ле деларш хІана а дукха да. Кол, араьа яхь а дІайегІа оааш сальнаш а, шхьалиеба литогаппара дІалха евш йукхаш а, басараш хьакха дарь.

ХІаьта эггара хьалхара коммунистически субботник дІадоадаь 50 шу дузача денна 12-ча апреле, массаш балх беш йолча цехел сонгІа балх беш ба инженераш, инженерно-технически белхлой, тІухьккар дехь. Йовхха сонгІа лакха дикал йоа массаш бІаь шуьа арахецца лерхІ оаха. ХІаьта цу балхел сонгІа завода территоре хоза кийчаь дІаеттаергш оаха Октябрь 50 шу дизарца тха завода Ше байрахь аьаралах даха [illegible] уж-а. Цул сонгІа В. И. Ленин ваь бІаь шу дизара тІайиш социалистически декхараш сихагІа кхоачашдара деррига бехлой тІахьехаш дола кІийкарал а даьд.

А. АНИКОВ,

Нохч-ГІалгІай химически завода стеклотари цеха начальник.

НАЬСАРЕРЧА КЪАЬНАРЧА ЗАВОДЕ

Назранерча предприятех эггара къаьнагІарех а кирпичаш е «Ше октябрь» яхаа завод. Шолгкъа шу даладал цо наьсархой еттача а тІалалча а кирпичаш ца Іалашбу.

ТІехьарча шерашка дукха зиабетшаб цун низ, хІана аьлча 30-ча шерашка дехь балх беш хьайбоагІа цун оборудованеш ца хуьцо оерцагІоалаш а аьлча дІадоладь гІулакх чакхдаьаккхаш а саг хиннаца.

ХІана хана шой керда декхараш хьалхашка еттадал цу дІатагача предприятена. Къахаче гоалаш къокъала еаш а, йолх ну а. ХІана дукхагІа а на кирпичаш балча ноха: ортанка, гонахь улмашна урагІъуцш лата даан керда шІоеш, хІаьта хьалха сакхьа керда йоаса мІзргаш а доалаш, топпар даунш, уа йийда кирпичашаш хьалех саг а аа.

ДІадахача шерашка (тІехьара 5—6 шу) 4—5 миллион кирпичаш тІахьаьадар завод. Укх шера цун коллективо доа делала 9 миллион кирпичаш арахеца.

Фу дьа со но Іекхар кхоачашдара дІадахача хьалхарча квартала?-Январь бетта плана 12 эзар кирпичаш арахеца оаха ер заводе, хІаьта арахийцад 18 эзар. Февраль (дукха хьайка) плана 12 эзар, хьаьраш — 14, март бетта заплан — 55 эзар, арахийцар — 58 эзар гарета.

Цу тІа укх 40 шера Іин хальнаь кирпичаш арахийцаш цу заводе хІана дара. ГІйра кхочачаш чахх а аьалеьа дІакъоелар заводна маІараш, хана балха баькха боаллой дІабалхар, тІаьхьа апрель, май бетташка завод садахх йолахьа керда боллой хьашдар. Уж болъоцна къахьега Іоаьбаладекьа юха а маІараш дІакъоелаш гІулакхаш. Пайдадаш дехар завода гІулакхаш. Пайадаш боал берталоаш а на предприятени хІана дене. Из а укх шера цигаа хиллярех цхьа шерп. ХІана хаттагІа за шоай гонах дахкъеоагІалаш, балх хана йоаш коллектива вІаьаргІйолла, цуй барт тоабе. деттагІал чІоагІа.

1969 — 70 шерашка, Ленина езача юбилейна лерддьча шин шера наьсархоаша 48 квартира йола 4 цІа хьалале планаш сонгІа ль кирпичаш яла лаьрхІад за вода коллективе. ХІаьта тІортахьдача 20 цІенна тІайнала кирпичаш дулаь. Цул сонгІа продукцета дІавола ках лоабарах цу юкъа кхолергда 5 эзар сом ахча. Дукха электроэнергия эшаш болх ба укх кирпичаш бар. Иштта заводагара ахча а дІалосаха ца. Цудуьа из эшача но ца йоагвеш, цун четах 800 сом кхоле доь доатад [illegible].

Атта хургдац предприятена уж декхараш кхоачашде. цудуьа завода бохлой юрцагІбеьнаб шой йола резерваш, тоерзаш наха. Ритмично байта лерхІ цар завода болх. Шоай рационализатораш а ба шаше. ДІадахача шера цар производствана юкъейихьача дукхьала цхьан рационализаторе 12000 сома пайда бер.

Укх шера цхь а бераагІа хана мегаш ба цар балх. Кирпичаш йоттача цеха мастер Гагиев Къурейш керто а болаш чІоагІа пайдане хІана дола болхлоеина дукха ха йоацаш. ХьалхагІа цу ІІаьлача, цехе етта дьаьна кирпичаш рагонетканта хьатІаетта, уж тІаьаратоьа, юха тІера Іоаха 9 саг а теьалар укхала. ХІана из бердига балх даь сага бу. Завода оахерчарлах, хьабаза ертадаьш а дехьа 15 метр ІІаьта транспортер чІачачагГа болхаш яьа ялх кирпичашкаш. Уж ІоІавалхаш а шира лоттацу.

Боатта лаьча наь хІавзагІа а ба, бола юхха-кхоча саьсагІа а ЭішаІча дІа-яьа сол йола а я чоалхаме йоаца транспортер. ХІана йолчул а хІагІа а аттагІа а йола цхьаькха транспортер [illegible] дІадеш ба белхлой.

ХьалхагІа карьера чура хьабаьхха топпар машинашца хьа а баьа баьаабе хІоагІ чу боллар цхьа хІара. Из беша баллалц кагІа лезар хьаллагІа кийчбаь топпар ца хилча. Цул тІехьагІа цІаьаха а машинаш цу кІоагІ чура хьачу а кхухьаш глинемешалка чу беттар. ЧІоагІа хала а дукха ахча дІаахийта дезаш а бола бар из. ХІана цхьаьхха глиномешалка а ена карьера чура боагІаше а цхьа йода топпар, цига 24 сахьат хІадаьа дехха «кхач» из. Цхьа минут лекхаш хІана болхлоела кирпичаш хьае кийчъ топпар бацаш.

Балх бе йолалийнаа кердача — кирпичаш йоккхача печа а цхьа бІаь. Из бахьана йоллеш завод цхьалаш Іай а хьали а балх ба. Из ерига а а яьча (из хургда 1975 шера) 18 миллион кирпичаш арахецарга заводе шера.

Укх шера 1-ча июле заво планированеш экономически стимулированеш кердача системана балх бе беза, аьлча хоан бихаб лаедаа республика Министрий Совета промышленно-гІишлошъеча материалаший управленера. Из чІоагІа кийча ль де дезаш хІана да, хІана завод хІама шера цу гІулакха кийча а йолашнац. ХІанно а дукха мах дІабелаш я укхала хьаш кирпичаш, йоацача торанаша «ЗІлхоал» кІевит-дукха хьайба пайда а. ХІара бетта 3000 сом ахча тоза заводе уттача трансортах шой хоалахьа кхо-йиъ грузовой машина ца хиларах.

Уж кхочашйоалараш дІадаха а болх тоабе заводе коллективе лакхьоста ду а дела гІишлой материалий управлене.

М. КАРАЕВ.

«Грозпромнефтестрой» треста СМУ-6 гІишлошъярай бригадаш шоай балх дикагІа бере а В. И. Ленин вача даьтта къонсамий бригадаш. Цар бутт дІабахийтабоа цо укх шера план 120 — 130 процент кхоачашде оаха. ХІана из бригада Грозненски производственно-техники контора бехкашьта лаьрхІа 80 квартира йола [illegible] хьалдеш а. ТІаьйбача социалистически декхарех укх шера декабре бетта хьалІдаь лаза деза да уж цІенаш. ХІана цига латтача гІулакхаш хьальах гІишлошъяраша шоай доша толамца кхоачашдергадар. ХІадолехь хьалдетта альнащ цІенаш. Цига дІадолладаьа сантехникаш кийчьараш цІенашта юкъе йоаччом йоаттараш баланш. ЦхьоалагІа шой тІахкхочалехьа уж балхаш чакхояагІа лерхІ гІишлошъяраша. Мой хьалхара къахьегаш лакха дотточераш юкъа къаьстта дика балх бераш белгалбаьдаб камелщикаш А. Пыльцин, А. Пономарев, М. Еролин, кхыбараш.

Сурта тІа: балх беш ва камелщик М. Еролин.

И. Паннов сурт.

СПЕЦИАЛИСТА ХЬЕХАМ

СОМИЙ БЕШАМАШТА БІАЬСТИ ЭША ГІУЛАКХАШ

Сомий бешамаште укх шера Іай етта шелал чІоагІа Іаьткъай гІамгІай, персикий, гуржий бонлий, хьачий, бонлий гаьнашта. Хеоттама дьалаша дукхьалхьа халонаш геттара алсамйсах бІаьсти сомий бешамий гаьнашта гІулакх даре агротехнически мероприятеш чакхдьахара йиса ха геттара кІелита хилаьо. Хьалха дІахаа шерашкарчул яхь бутт тІехьадьаьад уж балхаш укх шера.

ГІулакх севех латт аьдча, из латт ІІоших ттІалехьа сомий гаьнаш яІа кхарах. Уж балхаш дешш теркале деза сомий гаьнаш тІахха хилари ца хилари. Соахка хьажнка тхьоврожаш, йоахьльча гаьний кергтера тхьоврошаш ни-кхо шу даьнача гаьний ерашнесен лоацъа еза. Цу гІулакхо торе хулийтаргьа керда тхьоврожаш хьатІаювлийта. Цу тхьоврожаш тІа хьахила беза тІадоагІача шерара дьуькъам. Къаьстта теркам тІабахийта яІа еза бонлий гуржий бонлий гаьнаш. Махулла дукхагІа йитта еза йеккаьйза йола тхьоврожаш, Іаьха хуаьнаш а доакха йолаш йолча системагІа яІа еза кхерийя Іакийя гаьнаш. ХІаьта еррига гаьнаш йоІача хана теркала дезар тхьоврожашта кхоачам хилал фоа серХаьд хила дезалга да. Цу гІулакхо торе хулийтаргья лаккхача хьувкъьама хилал дахха хилийта. Сомий бешамаш уж балхаш дешш болчар теркалде деза сом душ йолча гаьний сов йола тхьоврожаш дІатийда моттиг геттара шаьра хила езалга. ХІаьта тхьоврожаш юххе деза теда еза. ДІахоадийча тхьоврожий диаметр цхьа сантиметрал тІех хилча садоаш вар е масленке басар хьажа деза из дІадоадача.

Сомий бешамашта обработка ера балхаш де йиса ха геттара кІелита хиларех яІача гаьнаш хІара тийда тхьоврошаш цу сахьате мугІарашта юкъера шІевьаь дІаяхе еза, хІана аьдча цар чІоагІа йоакъарле ергьа гаьний мугІарашта юкъеоа йоашъаш ахараш опрыскиване ярх.

Гуракьа мугІарашта юкъера йоагъаш аьдача бешамашка хІала доацача хана махкаш даха деза. Цу гІулакхо торе хулийтаргьа даьттанцара тІоадал соле. Цул тІехьагІа гаьнашта йиса тоха доладалиехьа культиваци а еза, хІаьта культиваци еча хана азотни минеральни удобрений екха еза цу бешамашка хІара гектара тІа 60—90 килограмм а кхоачайтам, а 300—450 килограмм минеральни селитра йоала еза. Кьаьча тайнара да гуракьа лаьтта ца аьдача бешамашка цу гІулакх. БІаьстан юкъе 15—18 сантиметр кІоаргал а долаш аха деза лаьтта, лаьтта кхьа кІоаргагІа наке гаьний оалаш телхадергда цо. Гаьнара дика да оахам дешеш а хІара гектара тІа 40—50 тонн йоаххаденна кхо диллача.

БІаьсти ду сомий керда бешамаш дІайогІарех, хІаьта йолаш йола бешамаш тоаярех балхаш. ХІара бокхамка сомий бешамаш лелабечарна ха дезаш ца га дІаагІча дийнахьа а цушка хий тоха дезарга — хІара гаьна 20—30 литр. Синто хьаькьох керда дІаагІача гаьнашта шой хьалакхьа хий ца диллача шорех геттара кІезига гаьнаш кІалатахалга. Цул сонгІа керда дІаегІача гаьний хьехуле тхьоврошаш кхоалагІолча даькъа лоацъю. Цу гІулакхо торе хулийт кагий гаьнаш дІа-юха а ерждкъалийта.

Сомий бешамаш тоачча болхло доархІаме гІулакх да дІа ца летташ йисача, е телхача гаьнашта меттел тІайогІаш йолчеш хьалха дІаергІачеш гаьний сорт ца хилийтар. Цул тІехьагІа кІир тоха еза гаьнашта. из тоха йолаш йола шорта ерза а яь. Чоаний йистош кІоаргьаш дІатеха еза, цул тІехьагІа дІаерххІа йола мелхаш а хьейне шІечэтпленеш плешица дІаехча еза.

Сомий хьукьъам лакха хилийтара доархІаме да кертерча лаьгьа гаьний овлаш лаьтта лаьттан тІойша шортга хий хилар. Из тоьаш ца хилча бешамашта хий лелаца деза. Ала дела хий хиладра эггара а дикагІа лаьтта болаш гІа а найданегІа а да 15—20 сантиметр кІоаргал долча йоалашна тІоаза ца дилача. хІаьта мугІарашта юкъарча йоагъаьш 4—5 боал хила беза.

Хьалха вай белгалъяьча мероприятех кІезагагІча доархІаме ц гаьнашта хулача лазарашта ненеча садоеша хІамештта дуькьала гаьнашта обработка яр а. Гаьнашта чІовнак тохаргья ДНОК е Нитрафен яха мехкаш тохаш уж балхаш де дешо гурахьа бу гІулакха йоакхо ца хьча боахамашо. Укх боаралагІа кийчье еза бешамашта етта доакъа химикати состав: ДНОК — цхьа процент, соляров даьтта — 6—8 процент, нитрафен — ши процент. ХІаьта цу тайпара кийчъяь раствор хІара гектара тІа бешамаш дІаегІача хала а, хьокаш цхьа эзар даьттарга 25 литр ца ... тоха еза. МоалагІа а царех доалаж химикат гаьнашта кхоачасамаьлал тоха еза. Нагахь санна гаьнашта грибкови лазараш кхета, чІовнак тоха йолленача хьалхарча процентни 3—4 процентни бордосски хина опрыскивани е еза бешамашта. Из кийчье еза бІаь литр хинаь кхоьнкьа килограмм шІаьста купорос хІаре а кхоачайтаь.

Геттара доархІаме да шІаьста кхоалагІа опрыскивани яр а. Из е еза зиза техача тІехьагІа цхьа процентни бордоски хих 30 процент ДДН яха порошок а тохаш.

Уж деррига балхаш зошача хана чакхдаьхача бешамаша укх шера сомий бешамашкара чубаьна хьувкъьам лакха хургба. ХІаьта балхаш мартІа дара маа зов йоьа довше да.

Ш. ШУРУГОВ,

агроном.

«СЕРДАЛО»

3-гІа оагІ. 15-апрель, 1969 шу.

ХАЙФОНСКИ форда порте цIерагIа хIара дена духха мукъ хкхоч Советски Союзера.

Суьрта тIе: Хайфонски порте Iоховссадеш латт Одесски форда тоговн кемай «Пула» цхьа пароходан. Хьалхарча плане — порта болхлой Нгуен Тхи Оань (аьрдехьарчвар), Нгуен Суан Хиен «Пула» цхьача теплохода матросица Михаил Шеветкаца къамаьл деш бовлш.

В. Соболев сурт.

ТАСС фотохроника.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

АГРЕССИВНИ БЛОКА «ЮБИЛЕЙ»

11 апреле Вашингтоне чIеагIа евзеш дIайолайир НАТО совета юбилейни сесси. Заседанеш 20 шу хьалхагIа — 1949 шера апреле — НАТО тIема-политически блок хьаеча хана дарде дешача Къилбаседаатлантически договор куьйгаш яздаь хиннача США пачхьалкхан департамента залаерча зала чу. Цига гулбеннача блока 15 мехка-членийн хьича мехкийн цIарца гIулакхийн министрашта хьалхашиа къамаьл дир НАТО хIинз баьт шIиIа хилара шукIадел дина ца воалаш хиннача США президента Р. Никсона. Ораторашна дальча къамельлийн керттера маIан — массане юкъарча маIаре керттера тешам луш хIана яц ялина хотайта гIерташ цар шайн блок чIоьтIаре бахь тIаьхьаш.

Цхьабакъна, юбилейни договра дешалла къайлайолургаш Европе а кхниттел Европаи дIахо а кхехкам дукхбуьла керттера хьаьт болаш хиннеи хIана а болаш НАТО хилар бокъенна хьахьекхаш бола факт. Дуней деррига мохкашка чIеагIа къовлаль тIайдар НАТО 20 шу лийарца атвзаленна цу агрессивни блока бокъонца бола чувоацам хьагуча а боакхаш Советски правительства аь заявлени. «Къилбаседаатлантически блока организаци, — боах цу заявлене тIа, — халкъанта гучуха хьаьттай тIема кхерам дукхбулла керттера хьаьт санна. Европерча деррига агрессивни низамийн чIеагIало санна, малхбузенгермански милитаризман реваншизман гадоахар санна». НАТО а снимаача тIема» инструмент, [illegible]

[illegible]

АГРЕССОРИЙ ЧУГ - ЧЕРГАШ ХИЙЛЕН

[illegible]

ИНГЕРЕ МАЛСТАГIИЙН ДОТТАГIИЙН

[illegible]

...хьа гIертам ба. СССР-ан Ингерени юкъерча доттагIало Африка уIазхарйоаких кагий пачхьалкхенаш а ера дIахо ле ескъара».

Малхбузехьарча империалистически державашта хеттачьа тайпара легIадмаш Ингерера, себодени еIаала аьттехьа а. ДоттагIийн воастагIийн къестабе Iелал цу шера халкъ.

Е. ИРЬЕНКИН,
А. ПЕЛЕВИН,
В. АСТАФЬЕВ.
(ТАСС).

ЮБИЛЕЯ СИЙНА

Российски федерацийн дукха шерашкахьа ... художественни самодеятельность ... юбилейна — В. И. Ленин ваь 100 шу дизара кийчлуш ю. ДIа а хиайкалъ ега я искусствой Бургероссийски фестиваль. Цул цхьа дакъа ду Нохч - ГIалгIай АССР ерригача ведомстваш художественни самодеятельноста III Республикански хьалхар.

Цу деррига гIулакхашна де лерхIар да: спектакльшна, концерташна, конкурсашна, фестивалашна Ленински ... хьалхар, кхьегам хой бальча, революционер хилира ...

Художественни самодеятельноста коллективашта карагIдальнарам хьахьекхарой цар творчески отчеташ...

[illegible]

Республика промышленни предприятешт... ... учреждений дукха шо чувоакаш а. Профсоюзни комсомольски комитетий декхар да шар белх тоабара а царга гIоала дуккха бовллой, гIулакхера цах, делла болIа кагирхой художественни самодеятельноста юкъессаар.

[illegible]

ДЕШАРХОЙ—СЦЕНА ТIА

«Ленина васкетаита тешаиа лахкаш доацо а йолаш В. И. Ленин вахча дийнахь дена 100 шу дизара хетадаь Шелковской района школай художественни самодеятельноста хьажар хилар. Цига кхиэь лаьцар юкъерчик бархI шерен школашкарча вэар совгIа дешархочо. Хьажаро хьахьекхар школьникий самодеятельни искусство тоаенна хилар.

Художественни самодеятельность дешархоша кийчьалй хьекIерхоаш, класси кулгIахоаш, баккагIбалча внопервоматежа кулгал а дир. Цар ...остар ... репертуар харжара, ... цхьана костюмаш тийгай.

Укх денощка хьалаче ... тIехьара-хьажар яьдар Шелковской станице.

ЦаI дIанальча шоллагIьер хьетташ кувцалора художественни самодеятельноста коллективаш. Шоай говзал гойтар солисташ, вокальни хоровой группаш, халлардоаш. Къаьста белгальвала ...

Тварда... стихотворени, «Ленина музей» яхаш ... стихотворени йийшар Червленски юкъерча школа дешархочо Епифанова Валентинас. Тоаш болаш дир «Радость» яха латышски халхар Каргалински юкъерча школа 8—10 классашкарча дешархой группо. Iелальнте тоаш ... дешIар Глинка «Иван Сусанин» яхача оперера музыка Шелковской юкъерча школа баянистий квартето.

... программа ер Ново-Щедрински бархI шера школерча дешархоша оттанир. Цар гойтар «Ленин бIаргало белам ба сай» яхаш ... литературно-музыкальни композици. Композици белгалйоаа ... хоала кийчьал дакъа ... бараш ... Зрителаш ... советски ... ...

Кьажара итогаш яь ...

[illegible]

Дубовской юкъерча школе 7-ча классерча дешархочо Самсонова Светланас чIоагIа безам тIаьхха йийшар «Ленина ... » яха А. ...

... Ново - Щедрински шоллагIьар — Гребенской, кхоалагIьар — Серысуски школаша.

Художественни самодеятельноста хьагIа бола номераш хьажерхьий республикански хьажаре яхийта.

Г. СЕХИН,
райОНО инспектор.

БАЬЧЧА ПРОИЗВЕДЕНЕЙ БИБЛИОТЕЧКАШ

СМОЛЕНСК. Ленински библиотечкай хьалхара шир города предприятешкаи учреждешкаи дIайоаржаьд «Пропагандист» яхача книжкай тако. Уж библиотечкаш бовхий ю — хIаране чу ерригаш а массеи тоа мера: Владимир Ильича произведени, цун гаргарчей кховчIочен наха, гаргагIа дааттача соратнакошта Ленинах дагадоагIараш, хIаьта шотта ленински хьехама къастакъастача негIошта хетадаь брошюраш. Пропагандистанта ... ... плектанна методически литература а да.

Автоматика средствай заводе, вагонии дено яттара дакъагIа бола библиотечкаш йоархкериш ба коммунисташи комсомолоиашии. Ленински библиотечкаш Смоленскерча шоай коллегай чьохкамагIа, ... а дIайоаржае а болабенаб Сафроновеча. Вязьмерча, кхьаь городашкарча книжки тиках болхлой а.

(ТАСС корр.).

ЛЕНИНСКИ УНИВЕРСИТЕТАШ

АЛМА-АТА. Казахстана столицерча йоккхача промышленни предприятешка дIаякIьздай ленински хьакъа университеташ. Царех цаI болх бе йолаенна Дзержинске цIерагIча трикотажни фабрике. Цу университете эала бахаб фабрики ... совгIа болллой специалисти. Хьалхара заняти «Ленини Казахстане» яхача темана хетадь яр.

Бальча вахча дийнахьа дела 100 шу дизаре хетадьча лекцей циклаш ... городе кховзьэ итт совгIа болча ерригача халкъа университетий программаш. Цига хьехаш ба Казахстана ... Академе ... совгIа академикаш, ... доценташ, докторш, кандидаташ.

(ТАСС корр.).

ВАШИНГТОН. США тIема духхагIа кул Вьетнамерча тIема духьалара нах. Укх денощка Вашингтоне КIайча цIенна хьалхашка хилар тIема духьалара демонстраци. Цувка юкъе дакъа лоацаш яр «Кхалнах, машара тIехье къовсам лоаттабе!» яхача организаце членой. Дах бIаь совгIа кхалсаг. ТIема духьалара плакаташ дар царга. Цар цертош тIа лелар бIаьна дола Iаьржа фен ахкарташ — цхьанкха бахьан долаш беча тIема тIе байнача наха оттадеча таьлата белгало.

ТАСС телефото.

СПОРТ

Укх денощка «Правда» газета приз яхаца хиннача кросса дакъа лоацар вай республика 800 сов-гIча спортсмено. Цига хьалхара моттиг ... Грозненска машиностроительни техникума студенташа.

Сурта тIа: 800 метр ... дIабоала ....

О. Спиридонов сурт.

«ТЕРЕК» — «МЕТАЛЛУРГ»

Футболо кердана сезоне хьалхара еIашагIихетар дар укх денощка «Терека» футболистий хиннар. ЧIоагIа сатийсар цу денга вай республика футбол езачар.

Шоай цIагIа — С. Орджоникидзе цIерагIча стадионе хилар «Терека» футболистий хьалхара еIашагIихетар. Тулерча «Металлургаца» дайзар уж. Хьалхарча тайпе цхьана ... командашка бургаш чутоха торо яр, бакъда аттув баланзар. ШоллагIча тайпе штрафной кьожаьяр кхьайшашта, бакъда, Махоева ... бурган штангах а кхийтта дIахьер.

Цу тайпаоа счет 0:0 йолаш чекхьер хьалхара матч.

Дика лайнар цу еIашагIихетаре «Терека» защитник ... Юрий полузащитник Зорин Юрий.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоалеи Грозненех йорхаш а йолаш, йочан а йолаш, дьагIо мух а хьекхаш ха латтаргья. Фегара температура республике гIоала 12—17. Грозне 14—16 градус. ЙIовхал йолаш хургья.

16-чеи 17-чеи апреле доадама кховлененаш а йолаш екъа ха латтаргья, дьагIо мух хьекхаргба. Фегара температура бийсанна 2 градус шелалгара 3 градус. ЙIоахалга кховчаш, денощка 17—22 градус йIовхал йолаш хургья.

Метеостанци.

Редактора заместитель
А. А. МЯКИЕВ.

ЛадугIIа, хьажа

[illegible]

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Школьни гIулакхаш (нохчий меттала). 18.30 — Ленински школа пропагандисташ. Свердлов. 19.00 — Гуреха дийнача ... ... е. 19.20 — Телевизиони кердахиараш (нохчий, эрсий меттала). 19.45 — Английски метта урок. 20.10 — Юртарча клубе (нохчий меттала). 20.40 — Киножурнал. 20.50 — Дунен халкъаша юкъера обозрени. 21.00 — Передачий программа. 21.05 — «Гуйран ... » яха художественни фильм.

18.00 — Шерача ... (нохчий меттала). 18.25 — Телевизиони кердадахкар. 18.35 — Ленинах вай байнехь ... «Пачхьалкхен революцени» яха Ленина бола хIанзара хаи. 18.55 — Хоамаш. 19.00 — Футболах йола СССР чемпионат. «Динамо» (Киев) — «Динамо» (Москва). Киевера передача. Перерывах телевизиони кердадараш. (ЦТ). 20.45 — Передачий программа. 20.50 — Угрюмов. «Яьсейна кхортера цу тоха гуртаре Лермонтовс цIерагIча театра спектакль (гIалгIай меттала доакха).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина уллие, 41 (3-гIа этаж). Телефонаш: редакторий—3-44-06; редактора зам.—3-08-11; [illegible] —3-24-30; [illegible] —3-42-30; [illegible] —3-42-29.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 41 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-06; зам. редактора—3-08-11; ответственного секретаря — 3-24-30; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-29.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революции проспект, 7/84.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05091. Заказ № 1910.